

[Lysholm Christensen]

Det er positivt, at udvidelsen af EU kan foregå inden for de bestående institutionelle rammer. Det betyder, at hverken kompetencen mellem EU's institutioner eller magtfordelingen mellem de små og store lande ændres.

De øvrige østeuropæiske lande må endvidere sikres en tæt tilknytning til EU bl.a. ved hjælp af en liberalisering af disse landes handel med EU. Og på dette område har EU jo allerede gjort en indsats ved hjælp af de såkaldte Europaaftaler med østeuropæiske lande.

EU må endvidere arbejde for hurtigst muligt at afslutte GATT-forhandlingerne, så der kan sikres en liberalisering af verdenshandelen og stigende beskæftigelse til gavn for alle.

Også i forhold til omverdenen har Danmark gjort en væsentlig indsats bl.a. ved at sikre, at udvidelsesforhandlingerne blev igangsat, før Maastricht-traktaten var vedtaget. Derved kan vi sikre en hurtig optagelse af nye ansøgerlande.

Det skal ikke på forhånd udelukkes, at den danske Europapolitik kan ændres i takt med en ændret udvikling i Europa. Ved en udvidelse af EU-samarbejdet ud over optagelsen af de nordiske lande og Østrig vil det være ønskeligt at tage kompetencen mellem EU's institutioner op til fornyet overvejelse.

Den sikkerhedspolitiske situation i Europa kan på længere sigt nødvendiggøre et forstærket samarbejde i EU på det sikkerhedspolitiske område. Men det er væsentligt, at grundlaget for den danske Europapolitik fortsat er fastlagt ved folkeafstemningen den 18. maj, og at en ændring af denne politik kun kan ske ved en ny folkeafstemning.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg har i de timer, denne debat har stået på, kunnet notere overordentlig stor grundlæggende enighed om hovedretningslinjerne for den politik, regeringen her i dag har fremlagt, og som er grundlaget for regeringens politik, herunder også den politik, som regeringen vil følge på det nært forestående topmøde den 10. december.

Det er en meget stor fordel for en regering at kunne være i den situation, at den kan konstatere, at der er bred opslutning om den politik, der er fremlagt. Enighed giver også de bedste muligheder for at påvirke resultaterne.

Jeg kan heller ikke tilbageholde den betragtning, at vi her står i en ret enestående situation. Når jeg tænker tilbage på, hvorledes markedspolitikken i årenes løb har delt dette Folketing, er det glædeligt at kunne konstatere bred enighed om hovedretningslinjerne.

Et enkelt spørgsmål har delt vandene og sat særligt liv i diskussionen, og det er spørgsmålet om Danmarks medlemskab af WEU.

Det er blevet sagt, at den sikkerhedspolitiske situation i Europa har forandret sig stærkt, og at det begrundes, at man skulle tage dette spørgsmål op til fornyet overvejelse, herunder at man ligefrem skulle holde en folkeafstemning i forbindelse med Europa-Parlamentsvalget i juni måned 1994.

Men hvad er det egentlig, der har forandret sig så dramatisk? Der er i øjeblikket to store initiativer på det sikkerhedspolitiske område i Europa. Det ene er et EF-initiativ. Det andet er et NATO-initiativ.

EF-initiativet udspringer af den franske Balladurplan. Den franske premierminister Balladur har skitseret, at man i Europa skulle udforme en slags stabilitetspagt. Det har der været arbejdet med, siden planen blev præsenteret på topmødet i København. Og embedsmænd fra de tolv lande har nøje gennemgået ideerne i dette udspil og er blevet – har det vist sig – langt hen enige om nogle hovedsynspunkter, der gør, at det, der oprindeligt var et fransk udspil, i dag må karakteriseres som et EF-initiativ.

Stabilitetspagtens idé er, at det er minoritetsproblemerne i Europa, der er farlige for freden i Europa. Det er minoritetsproblemerne, som udgør en vældig risiko for opblussen af krig og fjendtligheder mellem nationerne, efter at den kolde krig er hørt op. Derfor forestiller man sig indgået et net af aftaler om minoritetsproblemer mellem nabostater, der nærmere skal fastlægge, hvorledes man kan undgå, at minoritetsproblemer udvikler sig til stridspunkter.

Dette sæt af aftaler om minoritetsproblemer skal så forankres i en politisk aftale, som indgås af EU-landene og de tidligere Warszawa-pagtlande. Endelig skal dette net af aftaler kontrolleres af CSCE, som derved får, synes jeg, en både nyttig og vigtig opgave i sin virksomhed. Dette initiativ kommer til debat på topmødet den 10. december, og det mødes med almindelig velvilje.